

กฎหมาย ระเบียบ มติ ครม. และคดีปกครอง
เกี่ยวกับการลงชื่อทำงาน เวลาทำงาน
วันหยุด และการมาทำงานสาย

กฎหมาย

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542

กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้น หรือ
ที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือ เพื่อใช้
ในการบริหารประเทศ เพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตาม หรือ
เพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือ
ระหว่างบุคคลกับรัฐ

พจนานุกรมมติชน พ.ศ.2547

: ระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อเป็น
เครื่องมือจัดการบริการประเทศหรือรัฐ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

(บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 กรกฎาคม 2561)

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ ..ผู้ปฏิบัติงานใน
หน่วยงานของรัฐ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ฯลฯ

มาตรา 130 ให้**เจ้าหน้าที่ของรัฐ**ที่ไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สิน ตามมาตรา 42 มาตรา 103 และมาตรา 158
ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ
หรือ หน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ **ทั้งนี้ ตามที่**
กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๓ มติ ค.ร.ม. เกี่ยวกับบทลงโทษข้าราชการกรณีอ้างว่าไม่รู้กฎหมายและระเบียบ

ที่ นว ๘๙/๒๔๙๗

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

๑ เมษายน ๒๔๙๗

เรื่อง ข้าราชการอ้างว่าไม่รู้กฎหมายและระเบียบแบบแผนในหน้าที่
เรียน (เวียงกระทรวง ทวง กรม)

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๔๙๗ ได้
พิจารณาเห็นว่า ข้าราชการแต่ละคนย่อมมีหน้าที่ๆ จะต้องรับผิดชอบตามตำแหน่ง
หน้าที่ของตน หากไม่ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ดี หรือละเว้นมิได้ปฏิบัติที่ดีเป็น
เหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการแล้ว จะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายหรือระเบียบแบบแผน
ข้อบังคับของทางราชการมิได้

จึงได้ลงมติว่า ข้าราชการผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งจะอ้าง
ว่าไม่รู้กฎหมายหรือระเบียบแบบแผนข้อบังคับอันตนจะต้องปฏิบัติ และอยู่ในหน้าที่
ของตนมิได้ การที่ข้าราชการปฏิบัติงานไม่ชอบด้วยกฎหมายระเบียบแบบแผนที่ดี
หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนกำหนดก็ดี ให้ถือว่า
เป็นการผิดวินัยหรือหย่อนสมรรถภาพ แล้วแต่กรณี และให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณา
ลงโทษตามควรแก่กรณีต่อไป

จึงขอขึ้นบัญชีมา

ขอแสดงความนับถืออย่างข่ง

(ลงนาม) ขำนาญอักษร

(หลวงขำนาญอักษร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

มติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2497
(หนังสือ ที่ นว 89/2497
ลว. 1 เมษายน 2497)

วินัย และการรักษาวินัย

ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551

มาตรา 80 ข้าราชการพลเรือนสามัญ ต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ปฏิบัติราชการในต่างประเทศนอกจากต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้แล้ว ต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ด้วย

มาตรา 82(2) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะกรรมการนโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

มาตรานี้ มี 2 กรณี คือ

1. ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะกรรมการนโยบายของรัฐบาล
2. ต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

มาตรา 82(2) กรณีที่ 1

กฎหมาย และระเบียบของทางราชการ

ที่กำหนดให้มีอำนาจ หรือ หน้าที่

กฎหมาย, กฎ

กฎหมาย หรือ กฎ ใดก็ได้ ที่กำหนด “อำนาจ หรือ หน้าที่” ไว้ เช่น กำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้ง ตามมาตรา 57 /หน้าที่กรรมการสอบสวน

ระเบียบของทางราชการ

ต้องเป็นระเบียบเฉพาะ เช่น หนังสือเวียน/หลักเกณฑ์ ของ ก.พ. หรือ สป.สร. ที่กำหนด “อำนาจ/หน้าที่” ไว้

มาตรา 82(2) กรณีที่ 2

ระเบียบแบบแผนของทางราชการ

**“แบบแผน” คือ ขนบธรรมเนียมที่กำหนดไว้ หรือเคย
ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา**

1. เป็นระเบียบแบบแผนของทางราชการทั่วไป
  2. กำหนดหน้าที่ทั่วไปที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม
  3. ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- ระเบียบลงชื่อปฏิบัติราชการ/เวลาทำงาน
  - ระเบียบการไปต่างประเทศระหว่างการลา หรือวันหยุดราชการ
  - ระเบียบการลาของข้าราชการ

การไปต่างประเทศระหว่างการลาหรือวันหยุดราชการ (ระเบียบการลาของข้าราชการ พ.ศ.2555 ข้อ 13)

ข้าราชการซึ่งประสงค์จะไปต่างประเทศในระหว่างการลาตามระเบียบนี้ หรือในระหว่างวันหยุดราชการให้เสนอขออนุญาต ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงหัวหน้าส่วนราชการ (ผวจ./อธิบดี/ปลัด สธ.)

การอนุญาตของหัวหน้าส่วนราชการ ตามวรรคหนึ่ง
เมื่ออนุญาตแล้วให้รายงานปลัดกระทรวงทราบด้วย

1. การลงชื่อและเวลาปฏิบัติงาน

1.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ

พ.ศ. 2555 ข้อ 11 เพื่อควบคุมให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการของข้าราชการในสังกัด โดยมีสาระสำคัญตามตัวอย่างท้ายระเบียบนี้ **หรือจะใช้เครื่องบันทึกเวลาการปฏิบัติราชการแทนก็ได้**

ในกรณีจำเป็น หัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงหรือหัวหน้าส่วนราชการจะกำหนดวิธีลงเวลาการปฏิบัติราชการหรือวิธีควบคุมการปฏิบัติราชการของข้าราชการที่มีการปฏิบัติราชการในลักษณะพิเศษเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่จะต้องมีหลักฐานให้สามารถตรวจสอบวันเวลาการปฏิบัติราชการได้ด้วย

1.2 ข้าราชการต้องลงชื่อและเวลาปฏิบัติงานทุกคน หรือไม่

- มติ ครม. ตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว.61/2497 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2497

ให้กรมตรวจราชการแผ่นดินมีหน้าที่ควบคุมดูแลสอดส่อง การปฏิบัติราชการของกระทรวง ทบวง กรม

- กรมตรวจราชการแผ่นดิน ได้มีหนังสือ ที่ 716/25497 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2497 ส่งแบบลงเวลาทำงานให้ส่วน ราชการถือปฏิบัติ และแจ้งด้วยว่าข้าราชการตั้งแต่ชั้นหัวหน้า กองลงมาควรให้ลงเวลาทุกคน

ในทางปฏิบัติแต่ดั้งเดิมมาหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมและรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม จึงไม่ต้องลงเวลาปฏิบัติราชการ และเห็นควรให้เกียรติหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมและรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ไม่ต้องลงเวลาปฏิบัติราชการ

ในการจัดทำบัญชีลงเวลาปฏิบัติราชการจึงได้จัดทำเป็นรายกอง ซึ่งผู้ที่จะต้องลงเวลาก็ได้แก่ข้าราชการในกองนั้น ๆ เท่านั้น การจัดทำบัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการจึงได้จัดทำเป็นรายกอง (รวมสำนัก/ศูนย์/เขต/ภาค ในราชการบริหารส่วนกลาง) และส่วนราชการประจำจังหวัดและอำเภอในราชการบริหารส่วนภูมิภาคด้วย ซึ่งผู้ที่จะต้องลงเวลาก็ได้แก่ข้าราชการในกองนั้น ๆ เท่านั้น

ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้าหน่วยงานหรือส่วนราชการ
ของกรมลงมา ซึ่งรวมถึงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาล
ทุกระดับและนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ด้วย จะต้องลงชื่อ
ปฏิบัติงานทุกคน ยกเว้น อธิบดีและรองอธิบดี หรือ ปลัดกระทรวงและ
รองปลัดกระทรวง เท่านั้น

นอกจากนี้ ถ้าผู้ใดที่รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่มีระเบียบ
กำหนดไว้ว่าจะต้องปฏิบัติงานในเดือนนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 15 วันทำการ
ด้วยแล้ว เอกสารการลงชื่อปฏิบัติงานดังกล่าวจึงมีความสำคัญ
สำหรับใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินดังกล่าว
หากมีการตรวจสอบถึงความถูกต้องได้อีกด้วย

สำนักนายกรัฐมนตรี ได้เคยมีหนังสือ ที่ สร 1004/2088
ลงวันที่ 30 เมษายน 2523 ตอบข้อหารือกรมบังคับคดี เกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวสรุปว่า

“โดยปกติข้าราชการทุกระดับควรลงเวลามาทำงาน แต่
ผู้บังคับบัญชาอาจผ่อนผันให้ข้าราชการบางตำแหน่งหรือบาง
ระดับไม่ต้องลงเวลามาทำงาน ซึ่งการจะผ่อนผันให้แก่ข้าราชการ
ตำแหน่งใดหรือตั้งแต่ระดับใดขึ้นไป ก็สุดแล้วแต่ดุลพินิจของ
หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่จะพิจารณา”

2. วันและเวลาปฏิบัติงาน และวันหยุด

ม.39 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551

วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการ ตามระเบียบ
วันหยุดราชการประจำปี วันหยุดราชการประจำปี และ
การลาหยุดราชการของข้าราชการพลเรือน ให้เป็นไปตาม
ที่คณะกรรมการกำหนด

ดังนั้น วันและเวลาทำงาน วันหยุด และการลา
ของข้าราชการพลเรือน จึงเป็นอำนาจของคณะกรรมการ
เป็นผู้กำหนดเท่านั้น โดยจะออกเป็นระเบียบ มติคณะกรรมการ
หรือประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี ก็ได้ เช่น

2.1 สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีประกาศฉบับที่ 12 พ.ศ. 2502 และฉบับที่ 16 พ.ศ.2506

- เวลาทำงาน คือ เวลา 08.30 น. ถึงเวลา 16.30 น.
- หยุดกลางวันเวลา 12.00 น. - เวลา 13.00 น.
- วันหยุดราชการประจำสัปดาห์ คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์หยุดเต็มวัน ซึ่งรวมทั้งจังหวัดสตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาสด้วย (ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับที่ 16)

ข้อ 3 ส่วนราชการจะใช้ระเบียบพิเศษนอกเหนือไปจากที่กล่าวข้างต้นเพื่อความสะดวกก็ให้ทำได้

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร 0201/ว 186 ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2534 เปลี่ยนเรื่องดังกล่าวตามข้อ 3 สรุปว่าหากส่วนราชการใดจะเปลี่ยนวันหยุดประจำสัปดาห์จากวันเสาร์และวันอาทิตย์เป็นวันอื่นให้เสนอสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ (หนังสือตอบข้อหารือของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ นร 1002/8950 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2532)

2.1 สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีประกาศฉบับที่ 12 พ.ศ. 2502 และฉบับที่ 16 พ.ศ.2506

- เวลาทำงาน คือ เวลา 08.30 น. ถึงเวลา 16.30 น. หยุดกลางวันเวลา

12.00 น. - เวลา 13.00 น.

- วันหยุดราชการประจำสัปดาห์ คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์หยุดเต็มวัน ซึ่งรวมทั้งจังหวัดสตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาสด้วย (ประกาศฯฉบับที่ 16)

- ประกาศฉบับที่ 12 ข้อ 3 สรุปว่า ส่วนราชการจะใช้ ระเบียบพิเศษ นอกเหนือไปจากที่กล่าวข้างต้นเพื่อความสะดวกก็ให้ทำได้

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0201/ว 186 ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2534 เปลี่ยนเรื่องดังกล่าว ตามข้อ 3 สรุปว่าหากส่วนราชการใดจะเปลี่ยนวันหยุดประจำสัปดาห์จาก วันเสาร์และวันอาทิตย์เป็นวันอื่นให้เสนอสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ (หนังสือตอบข้อหารือของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 1002/8950 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2532)

2.2 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ไปกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ โดยไม่ถือเป็นเวลา

เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ข้าราชการไปกระทำการในเรื่องต่าง ๆ ได้ โดยไม่ต้องมาปฏิบัติงานนั้น ในมติคณะรัฐมนตรีจะมีข้อความระบุไว้ว่า “โดยไม่ถือเป็นเวลา”

ข้าราชการโดยปกติปฏิบัติงานที่สำนักงาน
ยกเว้น

1. เดินทางไปราชการ ใน/นอก ประเทศ
2. ได้รับอนุญาตการลา
3. ครม.มีมติให้ไปได้ **โดยไม่ถือเป็นเวลา**

ตัวอย่างมติ ครม.โดยไม่ถือเป็นวันลา

1. การให้ข้าราชการสตรีไปถือศีลและปฏิบัติธรรม (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0506/ว 185 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2550)

2. การไปเป็นพยานศาลตามหมายศาล (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0201/ว 56 ลงวันที่ 18 เมษายน 2526)

3. การไปให้ก้อยดำต่อพนักงานสอบสวน (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0201/ว 20 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2535)

4. การให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ไปประชุมประจำเดือน (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0201/ว 160 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2527)

5. การอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0201/ว 23 ลงวันที่ 29 มกราคม 2558) เป็นต้น

ซึ่งเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวมีรายละเอียดของหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอนุญาต

“โดยไม่ถือเป็นวันลา”

- พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 ม.39
- ผู้มีอำนาจ คือ คณะรัฐมนตรี

“โดยไม่นับเป็นวันลา”

- ข้อ 15 ระเบียบการลาของข้าราชการ พ.ศ.2555
ข้าราชการไม่สามารถมาปฏิบัติราชการได้ อันเนื่องมาจาก
พฤติการณ์พิเศษ โดยผู้มีอำนาจ พิจารณา **สั่งให้หยุด**
“โดยไม่นับเป็นวันลา” ถ้าเห็นว่าไม่เป็นพฤติกรรมพิเศษ
ให้ถือว่าวันที่ไม่มาปฏิบัติราชการนั้นเป็น **“วันลาบางส่วนตัว”**

เช่น กรณีกักกันโควิด ตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร 0106/ว316 ลว. 28 กุมภาพันธ์ 2563

- ผู้มีอำนาจสั่งให้หยุด คือ **ผวจ./อธิบดี/ปลัดกระทรวง**

“โดยไม่ถือเป็นวันลา”

- พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 ม.39
- ผู้มีอำนาจ คือ คณะรัฐมนตรี

3. การมาทำงานสาย

3.1 สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีประกาศลงวันที่ 6 สิงหาคม 2491 กำหนดเวลาทำงาน คือ เวลา 09.00 น. - 16.00 น. หยุดรับประทานอาหารกลางวัน เวลา 12.00 น. - 13.00 น. ส่วนวันเสาร์นั้นหยุดครึ่งวัน (ช่วงบ่าย) คงทำงานตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึงเวลา 12.00 น.

3.2 กรมตรวจราชการแผ่นดิน ได้มีหนังสือ ที่ 334/2497 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2497 แจ้งว่าสมุดลงเวลาทำงาน เจ้าหน้าที่ไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบ คือ เมื่อพ้นเวลา 09.00 น. แล้ว ไม่ได้ขีดเส้นขึ้นประจำวัน เป็นเหตุให้ผู้มาสายลงเวลาทำงานเมื่อใดก็ได้ ดังนั้น จึงขอให้กำชับ กวดขันการปฏิบัติให้ถูกต้อง

3.3 กรมตรวจราชการแผ่นดินได้มีหนังสือ ที่ 716/2497 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2497 สรุปว่าเมื่อพ้นเวลา 09.00 น. แล้ว ให้ขีดเส้นประจำวันทันทีในสมุดลงเวลาทำงาน

**3.4 ประกาศฉบับที่ 12 พ.ศ. 2502 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2502
สรุปว่า เวลาทำงาน คือ เวลา 08.30 น. ถึงเวลา 16.30 น.**

ดังนั้น ตามนัยเดียวกัน เมื่อพ้นเวลา 08.30 น.ไปแล้ว จึงต้องให้ขีดเส้น
ประจำวันทันที ในสมุดลงเวลาทำงาน ผู้ที่มาหลังจากนี้ (หลังเวลา 08.30 น.)
จึงถือว่า “มาทำงานสาย”

สำหรับหน่วยงานใดกำหนดเวลาทำงานปกติเป็นรอบตามมต ธรรม.
เกี่ยวกับมาตรการแก้ไขปัญหาดูราชการ หากเกินเวลาที่กำหนด เช่น เกินเวลา
07.30 น. หรือเกิน 08.30 น. หรือเกินเวลา 09.30 น. ว่าเป็น “มาทำงานสาย”

ส่วนผู้ปฏิบัติงานปกติเป็นเวรเป็นผลัด (ไม่ใช่เวรปฏิบัติงานนอกเวลา
ราชการ) เช่น พยาบาลประจำหอผู้ป่วย หากกำหนดเวรเข้าเริ่มเวลา
08.00 น. เวรบ่ายเริ่มเวลา 16.00 น. และเวรดึกเริ่มเวลา 24.00 น. หาก
มาปฏิบัติงานเกินเวลาที่กำหนดก็ถือว่า “มาทำงานสาย” เช่นเดียวกัน

3.5 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร 0508/ท 5439

ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2555

สรุปว่าการที่ข้าราชการที่ไม่ได้เลื่อนเงินเดือนเพราะเหตุที่**มาทำงานสายเกินกว่าที่กำหนด** การลาป่วย ลากิจเกินกำหนด หรือขาดความสนใจการปฏิบัติงาน และ**ถูกว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร** ย่อมไม่อาจถือได้ว่ารับราชการมาด้วยความเรียบร้อย จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์เสนอขอพระราชทานเหรียญจกพรรดิมาลา

3.6 การมาทำงานสาย เกินจำนวนครั้งที่กำหนดไว้และทำให้ไม่สามารถเลื่อนขึ้นเงินเดือนหรือเลื่อนเงินเดือนได้

(3.6.1) เดิมกฎ ก.พ.ให้อธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีเป็นผู้กำหนด คือ กฎ ก.พ.ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน พ.ศ. 2544 ข้อ 7 (7) สรุปว่า “ในรอบครึ่งปี ที่แล้วมา ต้องไม่มาทำงานสายเกินจำนวนครั้งที่อธิบดีผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากอธิบดี กำหนดเป็นหนังสือไว้ก่อนแล้ว โดยคำนึงถึงลักษณะงานและสภาพท้องที่อันเป็นที่ตั้งของแต่ละส่วนราชการหรือหน่วยงาน”

กรณีข้าราชการสังกัด สป.สร. (ส่วนกลางและภูมิภาค) เดิมนั้น ปลัดกระทรวงสาธารณสุขในฐานะอธิบดีผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือ สป.ที่ สร 0203/40/ว 55 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2544 กำหนดหลักเกณฑ์ตาม ข้อ 7 (7) ของกฎ ก.พ.ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2544 **สรุปว่า “ในครึ่งปีที่แล้วมาต้องไม่มาทำงานสายเกิน 18 ครั้ง”**

(3.6.2) ต่อมากฎ ก.พ.ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2552 ข้อ 8 (8) กำหนดสรุปว่า ข้าราชการที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนต้อง อยู่ในหลักเกณฑ์ คือ **“ในรอบครึ่งปีที่แล้วมา ต้อง ไม่มาทำงานสายเกิน จำนวนครั้งที่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือผู้ซึ่งได้รับ มอบหมาย กำหนดเป็นหนังสือไว้ก่อนแล้ว โดยคำนึงถึงลักษณะงานและ สภาพท้องที่อันเป็นที่ตั้งของแต่ละส่วนราชการหรือหน่วยงาน”**

(ก) ปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือแจ้งเวียนเฉพาะใน ส่วนราชการ และหน่วยงานส่วนกลางของ สป.สร. ตามหนังสือ สป. ที่ สร 0201.037/ว 65 ลงวันที่ 31 มกราคม 2560 กำหนดหลักเกณฑ์ตามข้อ 8 (8) เพื่อให้ข้าราชการ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขส่วนกลางและราชการบริหาร ส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ถือปฏิบัติ สรุปว่า “ในครึ่งปีที่แล้วมา ต้องไม่มา ทำงานสายเกิน 18 ครั้ง”

(ข) กรณีข้าราชการของกรมหรือส่วนภูมิภาคของ สป.สร. หากอธิบดีหรือ ผวจ.ที่เป็นผู้สั่งจ่ายเงินเดือนให้กับข้าราชการของ สป.สร. สำหรับตำแหน่ง ประเภททั่วไประดับปฏิบัติงาน ชำนาญงาน และอาวุโส หรือข้าราชการประเภท วิชาการระดับปฏิบัติการ ชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ

อธิบดี/ ผวจ.จะต้องกำหนดเป็นหนังสือไว้ก่อนล่วงหน้าว่า “ในครึ่งปี ที่แล้วมาต้องไม่มาทำงานสายเกิน ... ครั้ง” โดยทำเป็นหนังสือแจ้งเวียนให้ทราบ ล่วงหน้า หากไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ก็ไม่สามารถนำหลักเกณฑ์ตามข้อ 8 (8) มาเป็นเหตุในการที่จะไม่จ่ายเงินเดือนให้กับข้าราชการกรณีที่มาทำงานสาย ใต้แต่อย่างใด

**จำนวนวันลาปฏิบัติงานป่วย และจำนวนครั้งในการมาทำงานสาย
ในรอบครึ่งปีที่ผ่านมา ที่ทำให้เลื่อนเงินเดือนไม่ได้ ตามข้อ 8 (8) (9)
ของกฎ ก.พ.ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ. 2552**

**ผู้ที่มีอำนาจกำหนดเรื่องนี้ คือ ผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือน
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย กำหนดเป็นหนังสือไว้ก่อนแล้ว**

**กรณีของข้าราชการสังกัด สป.สร.ในส่วนกลาง (กอง/หน่วยงาน)
(หนังสือ ที่ สร 0201.033/ว 65 ลว. 31 ม.ค.2560)**

- 1. ลาป่วย ลากิจ หรือลาอย่างหนึ่งอย่างใด รวมแล้วเกิน 10 ครั้ง**
- 2. ลาป่วย ลากิจ หรือลาอย่างหนึ่งอย่างใด รวมแล้วเกิน 23 วันทำการ**
- 3. มาทำงานสายเกิน 18 ครั้ง**

อย่างไรอย่างหนึ่ง / อย่างหนึ่งอย่างไร

คนใดคนหนึ่ง = a person คือ คนหนึ่งและคนเดียว

คนหนึ่งคนใด = any person คือ คนหนึ่ง หรือ หลายคนก็ได้

(ค) ข้าราชการตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ และตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง นั้น ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินเดือน คือ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตามกฎ ก.พ.ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน พ.ศ. 2552 ข้อ 3 กำหนดว่า “ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 57 เป็นผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินเดือน”

สำหรับส่วนราชการและหน่วยงานในราชการบริหารส่วนภาคของ สป. เช่น ตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป นั้น เป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง และตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญก็มีอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่อยู่ใน สสจ./รพช./รพท./รพศ.

หากปลัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่อง “การมาทำงานสาย” ไว้ก็ไม่สามารถนำหลักเกณฑ์ตามข้อ 8 (8) ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน พ.ศ. 2552 มาเป็นเหตุในการที่จะไม่จ่ายเงินเดือนให้กับข้าราชการที่มาทำงานสายดังกล่าวได้เช่นเดียวกัน

4. การกระทำผิดวินัยในเรื่องเกี่ยวกับการลงชื่อปฏิบัติงาน และการมาทำงานสาย

ข้าราชการที่มีเจตนาไม่ลงชื่อและเวลาปฏิบัติงาน และที่มาทำงานสาย นั้น ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตาม
มาตรา 82 (2) และมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

ดังตัวอย่างกรณีกระทำผิดวินัย ที่เคยเผยแพร่ลงในจุลสาร
ข่าววินัยและคุณธรรม และตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด
แบบทำยนี้

**85(2) ละทิ้ง หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ
โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหาย
แก่ราชการอย่างร้ายแรง**

- การละทิ้งหน้าที่ราชการไม่จำกัดเวลามากน้อย
- โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นั้น พิจารณาจาก
พฤติการณ์ สาเหตุ และเหตุผลความจำเป็น
ถึงขนาดที่จะต้องละทิ้งหน้าที่ราชการ
- เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
และเป็นผลโดยตรงจากการละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น

85(3) ละทิ้งหน้าที่ หรือทอดทิ้งหน้าที่ในคราวเดียวกัน เป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดย มีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบของทางราชการ

- การละทิ้งหน้าที่ราชการต่อเนื่องโดยไม่ได้มาหรือไม่ได้ อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเลยเป็นเวลาเกิน 15 วัน คือ ตั้งแต่ 15 วันครึ่ง ขึ้นไป**
- การนับวันละทิ้งหน้าที่ราชการในกรณีที่มีวันหยุดราชการ อยู่ในช่วงกลางของเวลา ต้องนับวันหยุดราชการนั้นเป็น วันละทิ้งหน้าที่ติดต่อในคราวเดียวกันด้วย**

มติ ค.ร.ม.เมื่อวันที่ 21 ธ.ค.2536
(นร 0205/ว 234 ลว. 24 ธ.ค.2536)

- การลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยกรณีละทิ้งหน้าที่ติดต่อกันในคราวเดียวกันเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร **และไม่กลับมาอีกเลย ควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ**
- การมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการ

นายเสมอ กาฬภักดิ์
อดีตนิติกรชำนาญการพิเศษ (ด้านวินัย)
กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

มือถือ 081-2577522